

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Samenleving

ONTVANGEN
07 FEB 2013

Datum 4 februari 2013
Ons kenmerk SZW//2013/31832
Contactpersoon L.Kleijn
Doorkiesnummer 4068
E-mail lkleijn@haarlem.nl
Bijlage(n) Overzicht project 'Stopzetten doorbetalingen WWB'
Onderwerp Resultaten project 'Stopzetten doorbetalingen WWB'

Geachte leden van de commissie.

Op 6 december 2012 werd in uw commissie het rapport 'Zoek het zelf maar uit' besproken. Tijdens de bespreking van het rapport werd ook gesproken over de evaluatie van het project 'Stopzetten doorbetalingen WWB'. Ik heb u toen toegezegd dat u die evaluatie binnen twee maanden tegemoet kon zien. Door middel van deze brief kom ik die toezegging na:

De gemeente Haarlem spreekt haar burgers waar mogelijk aan op hun eigen verantwoordelijkheid. Wij bekijken in samenspraak met de burger wat hij of zij zelf kan doen om het probleem op te lossen. Het niet tijdig betalen van de vaste lasten kan een probleem zijn dat mee doen in de maatschappij in de weg staat. De mogelijkheid bestaat om bepaalde periodiek terugkomende lasten direct door te laten betalen vanuit de uitkering. Door die administratieve handeling betalen wij bijvoorbeeld de huur, of de zorgverzekering rechtstreeks aan de wooncorporatie of zorgverzekeraar. Wij nemen hiermee een deel van de eigen verantwoordelijkheid van de klant uit handen. Dit doen wij alleen als het echt niet anders kan. Zo niet, dan staat het op gespannen voet met onze visie op de klant, waarin wij de klant aanspreken op zijn of haar eigen verantwoordelijkheid. Het project 'Stopzetten doorbetalingen WWB' is door de preventiemedewerkers van het bureau Schulddienstverlening uitgevoerd om het verantwoordelijkheidsgevoel en de vaardigheden van onze klanten te vergroten, een bijdrage te leveren aan onze visie van zelfredzame burgers en de werkdruk bij de uitkeringsadministratie te verlichten.

Selectie:

Rechtstreekse doorbetaling vanuit de uitkering kan een bijdrage leveren aan het vangnet voor de meest kwetsbaren in de stad. Door deze administratieve handeling bieden wij dienstverlening op maat die vooral voor de bijzondere doelgroepen de minst ingrijpende en dus passende oplossing biedt om een stabiele leefomgeving te faciliteren. Dat maatwerk blijven wij bieden. Daarom hebben wij het totale

Haarlem

2

klantenbestand geanalyseerd. Uit die analyse bleek dat er voor 1038 klanten één of meerdere doorbetalingen rechtstreeks uit de uitkering werden uitgevoerd. Omdat wij maatwerk voor de meest kwetsbaren blijven bieden, zijn de klanten uit de bijzondere doelgroepen buiten beschouwing gelaten voor dit project. Na die schifting is de doelgroep voor het project vastgesteld op 619 klanten (zie ook bijlage 1).

Differentiatie:

Om de risico's van het stoppen met doorbetaling uit de uitkering zo klein mogelijk te houden is de doelgroep van het project gedifferentieerd zodat per groep een aparte benadering gebruikt kon worden.

Groep 1: Klanten met één of twee doorbetalingen

Een analyse van de doelgroep voor het project liet zien dat er voor 529 klanten (groep 1) slechts één of ten hoogste twee doorbetalingen werden gedaan. Omdat hiermee vastgesteld werd dat de betaling van de overige vaste lasten door de klant zelf werd gedaan – er zijn immers altijd meer vaste lasten dan twee – , werd het risico op terugval na het stopzetten van de doorbetalingen het kleinst geacht. Deze groep werd uitgenodigd om, vrijwillig, aan de cursus 'Omgaan met geld' deel te nemen. In het geval dat de klant uit deze groep niet reageerde op de uitnodigingen of aangaf geen cursus te willen volgen, werd het advies gegeven aan de desbetreffende klantmanager de doorbetalingen na twee maanden stop te zetten. Deze stap is verantwoord vanuit de gedachte dat deze klanten voldoende gelegenheid hebben gekregen om ondersteuning te krijgen bij de overstap van laten doen van de doorbetalingen naar zelf de verantwoording nemen voor het betalen van de vaste lasten.

Groep 2: Klanten met drie of meer doorbetalingen

Voor 90 klanten (groep 2) werden er drie of meer doorbetalingen gedaan. Het maximale aantal doorbetalingen dat voor één klant werd gedaan bleek zes. Deze groep werd als kwetsbaar beschouwd. De uitnodiging voor deze klanten was minder vrijblijvend – hoewel niet verplicht –, deelname aan de cursus werd aan deze doelgroep nadrukkelijk geadviseerd.

Respons:

Uiteindelijk gaven 235 (van de 619) klanten aan geen behoefte aan de cursus te hebben. Voor deze groep werd het advies te geven de doorbetalingen te stoppen. 104 cliënten uit groep 1 hebben op basis van de uitnodiging aangegeven aan de cursus mee te willen doen. Van groep 2 waren dat er 67.

De klanten die aangaven de cursus te willen volgen, zijn vervolgens ingedeeld in een cursusgroep. Voor de overige klanten uit de projectgroep (448) is direct het advies aan de klantmanager gegeven de desbetreffende doorbetalingen uit de uitkering te verwijderen.

De cursus:

Verdeeld over 6 groepen is de cursus in de loop van 2012 aangeboden. Van de ingedeelde cursisten uit groep 1 zijn er uiteindelijk 49 verschenen. Van de ingedeelde cursisten uit groep 2 waren dat er uiteindelijk 19. Voor de cursisten die

Haarlem

3

niet zijn komen opdagen, is ook het advies gegeven de doorbetalingen uit de uitkering te verwijderen.

Oorzaken doorbetalingen:

Tijdens de cursus is aan de deelnemers gevraagd waarom er doorbetalingen werden uitgevoerd. Het grootste deel van de cursisten heeft aangegeven dat dit uit gemak was. De mogelijkheid werd aangeboden en daar heeft men gebruik van gemaakt. Wij zien dit als een bevestiging van de visie op onze dienstverlening aan onze klanten en dat die niet helemaal meer aansluit bij de uitvoeringspraktijk. Wij kunnen een groot deel van onze klanten verantwoord aanspreken op hun eigen kracht. Echter, voor een kleinere groep bleken er andere redenen te zijn om de doorbetalingen te laten doen. Hierbij werden analfabetisme, verstandelijke beperking of een verslaving de reden voor de doorbetaling te zijn. Deze laatste groep kreeg tijdens de cursus extra aandacht en is er naar externe mogelijkheden gezocht om die klanten te begeleiden, zodat het risico eventuele stoppen van de doorbetalingen op een andere manier opgevangen kon worden. Hierbij is bekeken of begeleiding door Stichting Budget, Humanitas of Schuldhulpmaatje een mogelijkheid was. Dit is indicatie dat wij in staat blijken om maatwerk te bieden

Stand van zaken

Een inventarisatie van het klantenbestand begin januari 2013 laat het volgende beeld zien. Van de potentiële doelgroep van 619 klanten van het project worden voor 86 klanten nog doorbetalingen gedaan. Het is in principe de bedoeling dat voor deze klanten de doorbetaling van de vaste lasten uit de uitkering ook wordt gestopt, tenzij de klantmanager vanwege zijn of haar kennis van de betreffende klant argumenten geeft waarom dat onwenselijk zou zijn.

Tenslotte is er ten tijde van de evaluatie gecheckt of er klanten uit de projectdoelgroep in de financiële problemen zijn gekomen door het stoppen van de doorbetaling van vaste lasten uit de uitkering. Een eerste scan van de aanmeldingen voor schulddienstverlening geven aan dat klanten uit de projectdoelgroep zich nog niet hebben aangemeld voor hulp bij hun schulden. Gezien de looptijd van het project en het moment van evaluatie van de resultaten is het te vroeg om te definitief te stellen dat het project geen financiële problemen bij de klanten teweeg brengt. Om die reden zullen wij in juni 2013 meten of er zich klanten melden met een verzoek om hulp bij hun schulden. Over de resultaten van die meting zult geïnformeerd worden voor het zomerreces van 2013.

Met vriendelijke groet

Jan Nieuwenburg

Haarlem

4

Bijlage 1: Overzicht project 'Stopzetten doorbetalingen WWB':

Tabel 1 Selectie en differentiatie

uitkeringen met doorbetalingen	Doelgroep voor het project	Groep 1 Laag risico	Groep 2 Hoog risico
1038	619	529	90

Tabel 2 Respons op uitnodiging

Geen respons	Respons: geen behoefte	Respons: deelname groep 1	Respons: deelname groep 2
213	235	104	67

Tabel 3: opkomst cursus 'Omgaan met geld'

Deelgenomen groep 1:	Absent groep 1:	Deelgenomen groep 2:	Absent groep 2:
49	55	19	48